

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРАЛ

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон,
Утас: 26-70-16, Факс: 32-70-16
E-mail: secretariat@parliament.mn
<http://www.parliament.mn>

2025.12.23 № УИХ-01/14751
танай _____-ны № _____-т

Улсын Их Хурлын гишүүдийн асуулт хүргүүлэх тухай

Монгол Улсын Их Хурлын 2025 оны намрын ээлжит чуулганы 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн нэгдсэн хуралдааны Улсын Их Хурлын асуулгын цагаар Ерөнхий сайдад тавих Улсын Их Хурлын гишүүдийн асуултыг Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 112 дугаар зүйлийн 112.2-т "Гишүүд Ерөнхий сайдад тавих асуултаа асуулга болохоос 7 хоногийн өмнө Улсын Их Хурлын даргад бичгээр хүргүүлэх бөгөөд ирүүлсэн асуултыг нэгтгэн Улсын Их Хурлын дарга Ерөнхий сайдад ажлын 2 өдрийн дотор хүргүүлж, асуултыг Улсын Их Хурлын албан ёсны цахим хуудсанд байршуулна." гэж заасны дагуу хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хавсралт 5 хуудастай.

ДАРГА

Н.УЧРАЛ

2025000303

Монгол Улсын Их Хурлын 2025 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн дугаар албан бичгийн хавсралт 9057187/

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2025 ОНЫ НАМРЫН
ЭЭЛЖИТ ЧУУЛГАНЫ 12 ДУГААР САРЫН 26-НЫ
ӨДРИЙН БААСАН ГАРАГТ БОЛОХ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
АСУУЛГЫН ЦАГТ ЕРӨНХИЙ САЙДААС АСУУХААР ИРҮҮЛСЭН
УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮДИЙН АСУУЛТ

№	Улсын Их Хурлын гишүүн	Асуулт
МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРАЛ ДАХЬ АРДЧИЛСАН НАМЫН БҮЛЭГ		
1	О.Цогтгэрэл	2025: Унасан эдийн засаг, уруудсан итгэл: Та Монгол Улсын Ерөнхий сайдын хувьд 2025 оныг дүгнэж хэлээч?
2	Ж.Баясгалан	1.Эм ханган нийлүүлэх байгууллагуудаас эмнэлгүүдэд нийлүүлсэн эм, эмнэлгийн хэрэгслийн үнээ авч чадахгүй байгаагаас үүдэн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ доголдох нөхцөл байдал үүсээд нэлээд хэдэн сар боллоо. Энэ талаар Засгийн газраас ямар арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байгаа вэ, хэзээ хэвийн байдалд орох вэ? 2.Шатахуун, түлшний хомсдол хот, хөдөөгүй үүсэж, иргэдийг бухимдуулаад удаж байна. Энэ байдал хэзээ цэгцрэх вэ?
3	Б.Жаргалан	Монгол Улсын төсвийн орлого уул уурхайн бүтээгдэхүүн тэр дундаа нүүрснээс хамааралтай. Дэлхийн зах зээл, ялангуяа нүүрсний үнэ, эрэлт өөрчлөгдвөл манай улсын төсвийн орлого, төгрөгийн ханш, инфляц зэрэг бүгд савлах эрсдэлтэй. 2025-2026 онд уул уурхайгаас хамаарах хамаарлаа бууруулах бодит шийдэл тань юу вэ?
4	Ч.Лодойсамбуу	Манай улсын инфляц удаан хугацаанд өндөр түвшинд үргэлжилж буй шалтгааныг хэрхэн дүгнэж байна вэ? Цаашид инфляцыг бууруулахад чиглэсэн ямар бодлого, арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай гэж үзэж байна вэ?
5	Л.Мөнхбаясгалан	2025: Унасан эдийн засаг, уруудсан итгэл: Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хамтын ажиллагааг хэрхэн сайжруулах вэ?
6	Д.Цогтбаатар	16 дэд сайд нарыг томилсноор эдийн засгийн үзүүлэлт сайжрах уу?
7	С.Цэнгүүн	1.Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.1.1.1-д Эдийн засгийн өсөлтийг жил бүр 6 ба түүнээс дээш хувьд тогтвортой байлгах, инфляцыг 5 хувиас бага түвшинд хадгалах бодлогыг баримталж, гадаад валютын нөөцийг 10 тэрбум ам.доллар хүртэл нэмэгдүүлнэ гэж тусгагдсан. Үүний хэрэгжилтийн талаар; 2.Уг хөтөлбөрийн 3.1.2.3-т Төр хувийн хэвшилтэй өрсөлдөхгүй байх зарчмыг баримталж, төрийн зарим чиг

	үүргийг мэргэжлийн холбоодод шилжүүлнэ гэж тусгагдсан. Үүний хэрэгжилт, нэг хүнд ногдох Засгийн газрын гадаад өрийн хэмжээ, өрийн өсөлтийн талаар; 3.Хөтөлбөрийн 3.1.2.4-т Төрийн болон орон нутгийн өмчит компаниудын засаглал, ил тод байдлыг сайжруулж, олон улсын менежментийн багаар удирдуулж, нээлттэй хувьцаат компани болгон, үр ашиг, баялгийн тэгш хуваарилалтыг нэмэгдүүлнэ гэж тусгагдсан. Үүний хэрэгжилтийн талаар дараах асуултууд: 3.1.Засгийн газраас Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьцааг 2026-2028 онд биржээр олон нийтэд нээлттэй худалдах, төрийн өмчийг хувьчлах, өөрчлөн байгуулах үндсэн чиглэл батлах тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг өргөн мэдүүлсэн. Үүний хүрээнд бүхэлд нь худалдах 8 компанийг ямар шалтгаан нөхцөл, баримтад үндэслэж хэрхэн сонгосон бэ? Энэ худалдан авах ажиллагаанд оролцогчдод ямар нэгэн шалгуур, хязгаарлалт байгаа юу? Худалдах төрийн өмчит компаниудын үнэлгээг хэрхэн тогтоох вэ? Энэ үнэлгээг тогтооход хөндлөнгийн мэргэжлийн байгууллага, хараат бус шинжээч оролцуулах боломжтой юу? Худалдах компаниудын хөрөнгийг үнэгүйдүүлэх, төрд ирэх ашгийг бууруулахгүй байхад чиглэсэн ямар арга хэмжээ авч ажиллах вэ? Дээрх компаниудыг худалдсан орлогыг хаана төвлөрүүлэх вэ? Үүнээс олсон орлогыг юунд зарцуулах вэ? Уг компаниудын худалдан авагчид цаашид тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэлийг өөрчлөх, тухайн чиглэлээр ажиллуулахгүй байх боломжтой юу? Тухайн компани үндсэн чиглэлээрээ үйл ажиллагаа явуулахаа болиход иргэд, олон нийт тухайн үйлчилгээг авч чадахгүй болох, тэр чиглэлээр аж ахуйн нэгжүүд үйл ажиллагаа явуулахад эдийн засгийн үр ашиггүй байх нөхцөл үүсэх үү? 3.2.Долоон төрийн өмчит компани, үйлдвэрийн газруудыг нэгтгэх, нийлүүлэх, бүтцийн өөрчлөлт хийхээр төлөвлөсөн байна. Ямар компаниудыг хэрхэн нэгтгэж, ямар бүтцийн өөрчлөлт хийх вэ? Эдгээр компаниудыг нэгтгэх үндэслэл юу вэ? Яагаад худалдах, хувьцааг нээлттэй худалдахаар төлөвлөөгүй вэ? Эдгээр компаниудын Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийг хэрхэн томилох эсвэл сонгон шалгаруулах вэ? Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнд тавих шалгуур, шаардлага ямар байх вэ? Цаашлаад гүйцэтгэх захирлыг хэрхэн сонгон шалгаруулах, ямар шаардлага тавих вэ? Гүйцэтгэх захирлын бие даасан байдлыг хэрхэн баталгаажуулах вэ? Бүтцийн өөрчлөлтөөр хэдэн ажилтныг цомхотгох вэ? Үүнд ямар түвшний ажилчид түлхүү хамрагдах вэ? Бүтцийн өөрчлөлт оновчтой чиг үүргийн давхардалгүй, үр ашигт суурилсан байхад хэрхэн анхаарч, ямар аргачлалаар хэрэгжүүлэх вэ? Үүнд улс төрийн нөлөөллийг хэрхэн хязгаарлах вэ? 3.3.Арван найман төрийн өмчит компани, үйлдвэрийн газруудын төрийн мэдлийн 10-66 хүртэлх хувийн хувьцааг олон нийтэд хөрөнгийн биржээр дамжуулан санал болгон
--	--

	худалдахаар төлөвлөсөн байна. Иргэн, аж ахуйн нэгжийн худалдан авах хувьцааны хэмжээнд нэг хувьцаа эзэмшигч 5 хүртэлх хувийн хувьцааг худалдан авч болно гэх мэт хязгаарлалт тавих уу? Гаднын улсын иргэд, гадаад улсад бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж энэхүү төрийн өмчит компаниудын хувьцааг худалдан авах боломжтой байх уу? 34 хүртэлх буюу хяналтын багцад хүрэхгүй жижиг хувьцаа эзэмшигчдийн эрхийг хэрхэн хамгаалах вэ? 50 хүртэлх хувийн хувьцааг нь олон нийтэд худалдсан компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд, гүйцэтгэх захирлыг хэрхэн сонгон шалгаруулах вэ? Энэ компаниудын хувьцаа эзэмшигчдийн хяналтын эрх, хяналтын чиг үүргийг хэрхэн баталгаажуулах вэ? 51-ээс дээш хувийн хувьцааг нь олон нийтэд худалдсан компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийг хэрхэн сонгон шалгаруулах вэ? Төрийн өмчийн хувьцааг төлөөлөх Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнийг хэрхэн сонгон шалгаруулах вэ? Сонгон шалгаруулалтын хараат бус, бие даасан байдлыг хэрхэн хангах вэ? Төрийн өмчийн хувьцааг үнэгүйдүүлэхгүй байх, тогтмол ашиг хүртдэг байх, төрийн өмчийн хувьцааг төлөөлж буй Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүн төрийн өмчийн эрх ашгийг бодитой хамгаалах, ашиг сонирхлын зөрчил, нөлөөнд автахгүй байх талаар ямар зохицуулалт, ямар арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх вэ? Дулааны цахилгаан станц зэрэг үнийг нь төрөөс зохицуулдаг компаниудын хувьцааг худалдан авах зах зээлийн эрэлт ямар байгаа вэ? Үүнийг хэрхэн тооцсон бэ? Үнийг нь төрөөс зохицуулж байгаатай холбоотойгоор эдгээр компаниуд ашигтай ажиллах, хувьцаа эзэмшигчид ашиг хүртэх боломжтой юу? Ямар тооцоолол хийсэн бэ? Нээлттэй хувьцаат компаниудад гаднын менежментийн баг сонгон шалгаруулах талаар ямар байр суурьтай байна вэ? 3.4.Дээрх шинэчлэлийг хийснээр төрийн өмчит компанийн ажилчдын тоо хэдэн хувиар буюу хэдээр буурах вэ? Төрийн өмчит компанийн дунд, дундаас дээш удирдах түвшний ажилчдын тоо хэдэн хувиар буурч нийт ажилчдад эзлэх хувь одоо хэд байгаагаас хэд болж өөрчлөгдөх вэ? Ингэснээр хэдэн төгрөгийн төсөв хэмнэх вэ? Цомхотголд орсон ажилчдад нөхөн олговор олгох уу? Ямар хэмжээний нөхөн олговор олгохоор төлөвлөж байгаа болон тэр нь тухайн компанийн санхүүд хүндрэл үүсгэх үү? 3.5.Бусад компаниудыг бүхэлд нь худалдаагүй, тодорхой хувийн хувьцааг нээлттэй худалдаагүй, нэгтгээгүй шалтгаан юу вэ? Өөрчлөлт оруулаагүй үлдсэн болон нийт төрийн өмчит компаниудын менежментийн шинэчлэл, бие даасан байдлыг хэрхэн хангах вэ? Компанийн удирдлагын бие даасан байдлыг хангах, шаардлагагүй үрэлгэн зардал, орон тоог бууруулах, үр ашигтай ажиллах чиглэлээр ямар бодлого баримталж, ямар арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх вэ? Төрийн өмчит компанийн төрийн хувьцаа эзэмшигчийн эрхийг хэрэгжүүлэгч нь ямар байгууллага эсхүл албан тушаалтан байх вэ? 3.6.Аймаг, нийслэл, сум дүүргүүд орон нутгийн өмчит компани байгуулж улс төр, хувийн эрх ашгийг хангах чиглэлд
--	---

		ажиллаж байгаатай санал нийлэх үү? Орон нутгийн төрийн өмчит компаниудын талаар ямар бодлого баримталж байна вэ? Цаашид ямар арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх вэ?
8	С.Эрдэнэболд	1.Сүүлийн хоёр жилд иргэдийн бодит орлого буурч, инфляц өндөр хэвээр, жижиг дунд бизнесүүд хаалгаа барьж байна. Хэрэв бодлогын алдаа гэж үзвэл аль салбарт, ямар шийдвэр дээр алдаа гарсан гэж үзэж байна вэ? 2.Өнөөдөр иргэд төрд итгэх итгэлээ алдаж, төр нь түмний төлөө байгаа эсэхэд иргэд маань эргэлзэх асуудал газар авч байна. Уруудсан итгэлийг Засгийн газрын зүгээс сэргээх талаар тодорхой, хэмжигдэхүйц ямар бодит арга хэмжээг хэзээнээс авч хэрэгжүүлэх вэ? 3.Ойрын 6-12 сарын хугацаанд иргэдийн амьжиргаанд шууд, эерэг нөлөө үзүүлэх, тодорхой тоо, хугацаатай 2-3 бодит ямар арга хэмжээг Засгийн газар хэрэгжүүлэх вэ?
МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРАЛ ДАХЬ МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН БҮЛЭГ		
9	Д.Ганмаа	1.2016 онд батлагдсан Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хуулийн хэрэгжилтийн явц байдал ямар түвшинд байна вэ? Тус хуулийн ямар зүйл заалтууд бодитоор хэрэгжихгүй байгаа вэ? Хэрэгжихгүй байгаа гол шалтгааныг юу гэж харж байна вэ? 2.ЭТҮТХ бол салбарын чухал хууль, эрүүл мэндтэй холбоотой маш олон харилцааг зохицуулах чадвартай, хэрэгжилт нь иргэндээ ээлтэй орчныг бүрдүүлж байх хууль атал хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байгаа гол шалтгаан нь юу вэ? Цаашид хэрэгжилтийг сайжруулах чиглэлээр ямар тодорхой арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх хэрэгтэй вэ? 3.Баяжуулсан хүнсний тухай хуулийн 6.2.2-т Засгийн газар баяжуулсан хүнсний үйлдвэрлэл, хэрэглээг дэмжих бодлого, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ гэж заасан. Энэ хүрээнд Засгийн газар ямар бодлого хөтөлбөрийг бодитоор хэрэгжүүлж ажилласан бэ? Мөн Баяжуулсан хүнсний тухай хуулийн 6.2.1-д заасны дагуу тус хууль тогтоомжийн биелэлтийг хэрхэн зохион байгуулж, хэрэгжилтэд ямар шалгуур үзүүлэлтээр хяналт тавьж ажилладаг вэ?
ХҮН НАМЫН ЗӨВЛӨЛ		
10	Л.Энхнасан	1.2026 оны Монгол Улсын төсвийн ойролцоогоор 35 хувь нь автозам болон тээвэр, инфраструктурын төсөлд зарцуулахаар тусгасан бөгөөд энэ нь бусад нийгмийн салбаруудтай харьцуулахад замын бүтээн байгуулалтад харьцангуй өндөр зардал төсөвлөгдсөн гэж үзэхээр байгаа. Гэхдээ бүсчилсэн хөгжлийн бодлоготой уялдаатай талаас нь авч үзвэл аймаг, сум, хязгаарлагдмал газруудын инфраструктурыг сайжруулснаар өнөөгийн төвлөрлийг сааруулах, аймаг, сум хоорондын тээврийн холболтыг сайжруулах тал дээр илүү чиглэсэн байна. Бид өнөөдөр бүс нутгуудаа хөгжүүлэхийн тулд аймаг, сум, хөдөө орон нутгуудад ажлын байр бий болгох, бүс нутгийн хүн амын орлогыг нэмэгдүүлэх тал дээр илүү анхаарлаа хандуулах шаардлагатай байна. Одоогоор бүс бүрд үйлдвэр барихаар

	албан ёсоор төлөвлөсөн дорвитой төсөл газрын тосны үйлдвэрээс өөр бараг байхгүй байгаа. Цаашид Засгийн газраас бүсчилсэн хөгжлийн бодлогын хүрээнд хүн амын орлого, ажлын байр нэмэгдүүлэх тал дээр ямар арга хэмжээ авч ажиллах вэ? Энэ талаар тодорхой төслүүд төлөвлөж байгаа юу? 2.Монгол Улсын 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөөг хэлэлцэж Улсын Их Хурлын чуулганаар хэлэлцэхдээ Хүн төвтэй хөгжлийн үзэл санаанд нийцсэн бодлогыг түлхүү хэрэгжүүлэхээр баталсан. Бид нэг сайхан төлөвлөгөө баталж, зарлахаас илүүтэй бодит ажлуудыг хийж хэрэгжүүлэх цаг ирээд байна. Учир нь Монгол Улсад хүн амын төрөлт 2025 онд сүүлийн 5 жилд байгаагүй тоо хэмжээгээр буурлаа, удахгүй Япон, БНСУ-ын хэмжээнд хүртэл буурахыг үгүйсгэхгүй. Мөн сэтгэцийн эрүүл мэндийн асуудалтай хүмүүсийн тоо жилээс жилд нэмэгдэж байна. Ялангуяа нийт нас баралтад эзлэх амиа хорлогчдын насны бүлэгт эзлэх хувь 15-24 насны залуучууд гэхэд 50.8 хувийг нь эзэлж байгаа нь үнэхээр сэтгэл түгшээсэн статистик гараад байна. Тэгэхээр Засгийн газар хүн амын тоог өсгөх, төрөлтийг дэмжих асуудлаар цаашид ямар дорвитой арга хэмжээ авахаар төлөвлөж байгаа вэ? Хүн амд сэтгэл зүйн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах механизмыг хэрхэн боловсруулан ажиллаж байна вэ? Засгийн газарт энэ асуудлаар тодорхой авч хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн ажил байгаа бол түүнийгээ танилцуулна уу?
--	---

---oOo---